

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Folkehøgskolene
Folkehøgskoleorganisasjonene
Folkehøgskolebladene

FHSR-rundskriv 10/18
Oslo 4. april 2018

Rutiner/dokumentasjon – Elevenes læringsmiljø (Lov om folkehøgskoler §5a)

Arbeidstilsynet har nylig gjennomført et tilsyn på en folkehøgskole. Arbeidstilsynet skulle vurdere om skolen ivaretar kravene i folkehøgskoleloven § 5a andre ledd om elevenes fysiske læringsmiljø. Formålet med tilsynet var å kontrollere om kravene til et fullt forsvarlig fysisk læringsmiljø for elevene var oppfylt, slik at skader og ulykker forebygges.

Arbeidstilsynet har gjennom tilsynet påpekt viktigheten av rutiner/skriftlighet/dokumentasjon, og at dette er forankret i behandling og vedtak i styret for skolen. Dette skaper presedens for hvordan alle folkehøgskolene skal forstå lovverket. Hensikten med dette rundskrivet er å informere om hvilke rutiner/forhold Arbeidstilsynet har påpekt, slik at alle skolene skal kunne vurdere sine egne rutiner.

Det følger av lov om folkehøgskoler § 5a Læringsmiljø at:

Styret har det overordnede ansvar for elevenes læringsmiljø. Skolen skal, i samarbeid med elevrådet legge forholdene til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre velferden på lærestedet. Skolen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge læringsmiljøet til rette for elever med særskilte behov. Styret har ansvar for at læringsmiljøet på skolen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til elevenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet, skal det så langt det er mulig og rimelig, sørges for:

- a) *at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives;*
- b) *at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklime og luftkvalitet;*
- c) *at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige;*
- d) *at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for elevene unngås;*
- e) **at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges***
- f) *at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at elevene er vernet mot skader på liv og helse;*
- g) *at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved skolen;*
- h) *at læringsmiljøet er innrettet for elever av begge kjønn;*
- i) *at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.*

* NB! Tilsynet var begrenset til kun å kontrollere §5a – bokstav e: *skader og ulykker forebygges*

Arbeidstilsynet peker på 5 forhold der det er nødvendig med rutiner:

- **HMS-arbeid - oversikt over organisering/ansvar/myndighet– folkehøgskoleelevers læringsmiljø**
Styret skal sørge for at det utarbeides en oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med elevenes læringsmiljø er fordelt.

Hjemmel: lov om folkehøgskoler § 5a andre ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 5

- **HMS-arbeid - oversikt over lov og relevante forskrifter - folkehøgskoleelevers læringsmiljø**
Styret skal sørge for at det skaffes oversikt over hvilke krav som gjelder for elevers læringsmiljø.

Hjemmel: lov om folkehøgskoler § 5a andre ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 1

- **Ulykker - kartlegging, risikovurdering og tiltak - elever folkehøgskoler**
Styret skal sørge for at det utarbeides og iverksettes rutine som sikrer at ulykker eller tilløp til ulykker med stort skadepotensiale blir kartlagt og risikovurdert.

Hjemmel: lov om folkehøgskoler § 5a andre ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6

- **HMS arbeid - avviksrutine - elever folkehøgskoler**
Styret skal sørge for at det iverksettes en rutine for avvikshåndtering for å avdekke og rette opp avvik knyttet til elevenes læringsmiljø.

En slik avviksrutine kan inneholde: Hva som er et avvik? Hvordan elever skal melde avvik? Hvem som følger opp avvik? Hvordan elever som har meldt avvik, skal få tilbakemelding? Årsaken til at avviket oppstår?

Hjemmel: lov om folkehøgskoler § 5a andre ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7

- **Varsling av ulykker - rutine**
Styret skal sørge for at det utarbeides og iverksettes rutine for varsling til Arbeidstilsynet av ulykker hvor elever eller ansatte blir alvorlig skadet eller omkommer i forbindelse med aktiviteter i skolens regi.

Hjemmel: lov om folkehøgskoler § 5a andre ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7

Folkehøgskolerådet vil på et senere tidspunkt komme tilbake med mer informasjon om denne tematikken.

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Øyvind Brandt /s/
Leder

Christian Tynning Bjørnø /s/
Daglig leder/sekretær

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Øvre Vollgate 13, 0158 Oslo – post: Postboks 420 Sentrum, 0103 Oslo
Telefon: 22 47 43 00 – E-post: fhsr@folkehogskole.no - Internett: www.folkehogskole.no/fhsr
Organisasjonsnummer 976 949 307 – Bankgironummer 8101 12 13901